

nieuws uit België

Wederom Spreeuwen met dynamiet gedood

Een krantenbericht van 19 juli j.l. meldde dat Belgische genietroepen in de streek rond Zolder en Opheusden tienduizenden Spreeuwen met springstoffen hebben gedood. Dat schijnt gebeurd te zijn op verzoek van de Dienst Plantenbescherming van het ministerie van Landbouw te Hasselt.

In 'De Nieuwe Gazet' van 1 maart 1979 lezen wij dat de dynamiteurs van spreeuwen-concentraties vrijgesproken zijn. De Maatschappij tegen de Wreedheid jegens de Dieren 'Veeweyde' spande in 1975 een proces aan. Tijdens het proces werd vooral geklaagd dat de meeste vogels bij het dynamiteren op de slaapplaatsen niet onmiddellijk dood waren. Naar verluidt was dit bij ongeveer één tegen 100 vogels het geval. In september werden ingenieur Engels (verbonden aan het ministerie van Landbouw) en de heer Verjans (secretaris-generaal van de Belgische Fruittelersorganisatie) door de rechtbank te Tongeren vrijgesproken. De vereniging 'Veeweyde' ging in beroep en zo kwam het bij het Hof van Beroep te Antwerpen terecht.

Bij de 'uitdunningsactie' van de Spreeuwen (want zo wordt het ingrijpen officieel genoemd) waarover het proces ging werden 40.000 vogels gedood. De hecatombe vond plaats in Horpmaal. Normaal moet de minister van Landbouw zijn toestemming verlenen voor het 'uitdunnen' en verjagen van de Spreeuwen, maar in dit geval kon wegens het 'dringend karakter' niet op toestemming gewacht worden.

Bij soortgelijke acties sneuvelden in België tussen 1973 en 1976 bijna 400.000 Spreeuwen. Tijdens de acties van 1977 en 1978 kwamen daarbij nog eens 300.000 Spreeuwen om! 'Het Vogeljaar' is in het bezit van een schrijven van de toenmalige minister van Landbouw waarin geschreven staat dat de acties slechts eenmalig zouden zijn geweest!

In de EG-richtlijnen inzake de bescherming van de vogels wordt in art. 8 sub. 1 de Lidstaten verboden het gebruik van alle middelen, installaties of methoden voor het massale én niet-selectieve vangen of doden van vogels verboden. Hieronder wordt met name ook gebruik van explosieven verboden!

J.T.

Voorstel tot afschaffing van jacht op eenden bij nacht

R. Arnhem (voorzitter Coördinatie Comité voor de Bescherming van Vogels & beheerder Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen), dr. E. Kuyken (laboratorium voor Oecologie RUG), dr. A. Van Wassenhove (voorzitter Oost- en Westvlaamse Jagersvereniging, beheerder Kon. Sint Hubertus Club & leraar over watervogels voor cursisten van het jachtexamen), A. Verstraeten (leraar bij de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie, beheerder reservaat Molsbroek &

beheerder Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen) en G. Wenten (secretaris Oost- en Westvlaamse Jagersvereniging, redacteur 'Jacht en Natuurbeheer' en leraar over grof wild voor cursisten van het jachtexamen) hebben aan de minister van Vlaamse Zaken M. Galle, de Hoge Jachtraad en het Bestuur van Waters en Bossen een voorstel doen toekomen tot wijziging van de voorwaarden bij de loerjacht op eenden tijdens de nacht.

Uitgaande van de huidige situatie en praktische vaststellingen bij de, tot vorig jaar nog toegelaten, loerjacht op eenden rond stilstaand en stromend water tijdens de nacht, is dit voorstel door de hierboven vermelde personen uitgewerkt.

De voordelen tegenover de vroegere loerjacht zijn eveneens opgesomd. De samenstellers hopen dat hun voorstel tijdens het seizoen 1978-79 van kracht kan worden, ten behoeve van de weidelijke jacht en het natuurbehoud. Voorgesteld wordt het afschaffen van de loerjacht op eenden tussen zonsopgang en zonsopgang bij stilstaand en stromend water en te vervangen door het mogelijk maken van jacht op de Wilde Eend vanaf één uur vóór zonsopgang tot één uur na zonsopgang (kalenderuur). Het uitgewerkt voorstel kan bij de redactie aangevraagd worden.

Fonds voor Instandhouding van Roofvogels (FIR)

Een tiental jaren terug heeft een groepje ornithologen, waaronder M. & J. F. Terrasse (Frankrijk), prof. dr. P. Géroutet (Zwitserland), dr. W. Suetens (België), een lofwaardig initiatief genomen om hun werkzaamheden inzake stootvogelbescherming te bundelen. Er zijn toen enkele jaren geleden groepen in Frankrijk en Zwitserland opgericht op initiatief van de heren Terrasse en Géroutet. Sinds haar stichting heeft het fonds opmerkelijke resultaten behaald voor de instandhouding van

stootvogels, vooral in Frankrijk, Spanje en Noord-Afrika. Dit fonds staat bekend onder de naam 'Fonds d'Intervention pour les Rapaces' (afgekort bekend als FIR).

Op 7 februari 1979 werd in België eveneens tot de stichting van het FIR overgegaan. Voor het nederlandstalige landsgedeelte wordt de

benaming 'Fonds voor Instandhouding van Roofvogels' aangehouden, zodat de afkorting FIR aangehouden kan blijven. Deze Belgische organisatie FIR werkt vanzelfsprekend nauw samen met het Franse en het Zwitserse FIR en neemt dus eveneens de taak op zich alle soorten proovogels te beschermen. Ze steunt alle initiatieven tot daadwerkelijke tussenkomst en beschermingsmaatregelen in hun eigen biotoop, in België, zowel als in het buitenland. Enkele programmapunten zijn: bewaking en bescherming van broedplaatsen, het behouden van typische biotopen, hulp aan gewonde of in nood verkerende vogels, informatie aan het publiek, tussenkomst bij organisaties, overheid en regeringen, tellingen en studies.

Het FIR zal zich vooral bezighouden met het verzamelen van gelden om de meest dringende en noodzakelijke projecten te subsidiëren. Nu reeds heeft het Belgische FIR financiële steun verleend aan enkele internationale activiteiten: opvoedings- en informatiecampagne voor jeugdige Tunesiërs, verschaffen van voedsel aan gieren op Sardinië, bewaking van de horsten van Slechtvalken in de Vogezen, huur en aankoop van moerassen waar nog Grauwe en Bruine Kiekendieven broeden (Lotharingen). De deelname van proovogelkenners met een Europese reputatie is een waarborg voor een efficiënt gebruik van de verzamelde gelden. Men kan zich de vraag stellen of het FIR weer de zoveelste natuurbeschermingsvereniging zal zijn, met als gevolg een nieuwe versnippering. Art. 6 van de statuten geeft hierop een antwoord: het aantal leden is beperkt tot 30 en de Raad van Beheer zal hoogstens uit 12 leden zijn samengesteld. Echter geen selecte club van 'proovogel-liefhebbers', maar wél een groep die zich volledig wil inzetten voor het behoud van deze vogels.

De raad van Beheer in België bestaat uit: W. Suetens (voorzitter), J. van Esbroeck (secretaris) en Roger Arnhem, G. Decrem, G. De Gottal, A. Demaret, J. Doucet, W. Pfeiffer, R. Rosoux, J.-P. van der Elst en R. Willockx.

Het secretariaat van de Belgische FIR (vereniging zonder winstgevend doel) is gevestigd: Ter Kamerenstraat 16 (postbus 2), 1200 Brussel, België, 09 32 2 771 81 13.

De plannen tot de oprichting van een Nederlandse FIR zijn in een vergevorderd stadium, waar behalve een zeer hechte samenwerking met het Zwitserse, Franse en Belgische FIR óók nauw overleg zal moeten worden gepleegd met alle groepen die zich thans met bovengenoemde programmapunten bezig-

houden. Omdat het verzamelen van gelden ten behoeve van de proovogels, ten behoeve van de meest nuttige of dringende projecten, een belangrijk onderdeel zal gaan vormen denkt de FIR in de eerste plaats aan schenkingen, de opbrengst van activiteiten, verkoopcampagnes en inzamelingen.

Voorlopig staat het gironummer 638 498 van het Actiecomité Het Vogeljaar, Hilversum open voor bijdragen, totdat een eigen organisatie dit kan overnemen.

Nadere inlichtingen bij Jaap Taapken, Utrechtseweg 43, 1213 TL Hilversum, 035 - 46391.

Bescherming van de Grauwe Kiekendief in Frankrijk

Ongeveer 10 à 15 paren van de Grauwe Kiekendief broeden regelmatig in de vlakke van de Beauce, voornamelijk op de hoogvlakten van de vallei van de Cisse, département Loir-et-Cher.

Ze broeden daar vanaf mei in de koolzaadvelde, die een goede bescherming bieden in deze periode. Eind juni worden de jongen geboren en deze vliegen pas in de tweede week van juli of soms zelfs begin augustus uit, juist wanneer deze velden worden geoogst.

Om deze zeldzame broedvogel te beschermen is aan de landbouwers verzocht de nesten te sparen door een gedeelte van het veld, ongeveer een oppervlakte van 10 m² rond het nest niet te oogsten.

Het verzoek gaat uit van de SEPN (Milieuvereniging van Loir-et-Cher, 9 ter Chemin de Landes, Blois, tel. 74.19.08) gesteund door de FIR (Fonds voor Instandhouding van Roofvogels).

De landbouwers ontvangen een vergoeding als zij de jonge kiekendieven sparen.

Bovendien worden twee punten naar voren gebracht:

- de Grauwe Kiekendieven waren in de jaren 1968-1975 volledig uit deze streek verdwenen. De soort werd niet opnieuw uitgezet, maar is zonder tussenkomst van de mens weer teruggekomen. De beschermingsmaatregelen hebben geen ander doel dan de bescherming van de in deze streek teruggekomen vogels.
- anderzijds is het onjuist dat deze proovogels de vijand van het 'jachtwild' (zoals Patrijzen) zouden zijn. Een onderzoek heeft uitgewezen dat op 167 prooien van de Grauwe Kiekendief (tussen 1976 en 1978 in de Petite Beauce) zich het volgende bevond: 12% kleine knaagdieren, 19% kleine zangvogels en 69% insecten. Trouwens, omdat de vogels voor een groot deel van insecten leven trekken ze in de winter naar tropische streken.

J.T.